

Vzdělávací oblast: **5. 4. Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět: **5. 4. 3. Vlastivěda**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět vlastivěda spadá do vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Člověk a jeho svět je komplexní oblast, která vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat.

V 1. období tj. v 1. –3. ročníku jsme použili název předmětu prvouka, který zahrnoval tuto komplexní oblast. V následujícím období tj. 4.-5. ročník původní předmět prvouka rozdělíme na dva samostatné předměty a to přírodovědu a vlastivědu.

Ve vyučovacím předmětu Vlastivěda se zaměříme na témata obec, region, kraj, vlast, dějiny a kultura. Uplatňuje se zde pohled do historie i současnosti. Vše směřuje k dovednostem, které žáci uplatní v praktickém životě.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. Ve vyučovacím předmětu Vlastivěda využijeme hlavně první tři:

- Místo, kde žijeme – důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků
- Lidé kolem nás – seznámení se základními právy a povinnostmi, upevnování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Časová dotace:

4. ročník 2 hodiny/týden

5. ročník 2 hodiny/týden

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žáci:

- jsou vedeni k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- orientují se ve světě informací

Učitel:

- vede žáky k používání odborné terminologie
- vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- se učí myslet kriticky
- obhajují svá rozhodnutí
- jsou vedeni k poznání vlastní jedinečnosti

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- vede žáky k práci s chybou

Kompetence komunikativní

Žáci:

- si vzájemně naslouchají a zdůvodňují své názory
- jsou vedeni k pojmenování poznanych skutečností

Učitel:

- vede žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání
- dbá na bezproblémovou, efektivní a bezkonfliktní komunikaci

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- se učí respektovat názory druhých
- diskutují
- efektivně spolupracují při řešení problémů
- učí se věcně argumentovat

Učitel:

- vede žáky k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- vede žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání

Kompetence občanské

Žáci:

- si uvědomují svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- se rozhodují zodpovědně podle dané situace

Učitel:

- vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě i kulturnímu dědictví
- k respektování pravidel

Kompetence pracovní

Žáci:

- využívají moderních technologií
- jsou vedeni k utváření jednoduchých návyků v jednoduché samostatné i týmové práci

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu

Průřezová témata:

OSV – osobnostní rozvoj; sociální rozvoj

VDO – občanská společnost a škola; občan, občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

EGS – Evropa a svět nás zajímá; objevujeme Evropu a svět; jsme Evropané

MKV – kulturní diferenciaci; lidské vztahy; etnický původ

EV – vztah člověka k prostředí

MDV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; fungování a vliv médií ve společnosti

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**

Vyučovací předmět: **Vlastivěda**

Ročník: **4.**

Výstupy Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky Standardy
<p>Žák dle svých schopností:</p> <p><i>Určí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.</i></p> <p>Určí světové strany v přírodě i podle mapy, dokáže se podle nich orientovat a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.</p> <p>Rozlišuje mezi plány a základními typy map.</p> <p>Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky.</p> <p>Vyhledává typické zvláštnosti místního regionu – zvláště mikroregionu Východní Slovácko.</p> <p><i>Dokáže rozlišit hlavní orgány moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.</i></p> <p>Na základě svých vlastních zkušeností vyjádří základní vztahy mezi lidmi, vyvozuje a dodržuje pravidla soužití ve škole i mimo ni.</p> <p><i>Rozpozná ve svém okolí chování, které už nelze tolerovat a které porušuje základní lidská práva nebo demokratické postupy.</i></p>	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov - obec - místní krajina - mapy - regiony ČR - mikroregion Východní Slovácko - naše vlast <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - právo a spravedlnost - chování lidí 	<p>Aj – město M – obsahy obrazců VDO – 2a EV – 5d</p> <p>Př – rozmanitost přírody Tv – pohyb v terénu, orientace podle mapy</p> <p>OSV – 1Aa</p> <p>Př – rozmanitost přírody, životní podmínky</p> <p>Př – životní podmínky Hv – kulturní přehled OSV – 1Ab</p> <p>Hv – hymna VDO – 2b, c, d</p> <p>OSV – 1Bb, 1Bc</p> <p>Př – osobní bezpečí Tv – činnosti ovlivňující zdraví VDO – 2a MKV – 4b, e</p>	<p>Žák:</p> <p>Určí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.</p> <p>Dokáže rozlišit hlavní orgány moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam.</p> <p>Rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení.</p> <p>Rozpozná ve svém okolí chování, které už nelze tolerovat a které porušuje základní lidská práva nebo demokratické postupy.</p>

Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	Lidé a čas - orientace v čase a časový řád	Aj – čas	Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.
Využívá knihoven a dalších institucí jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.	- báje, pověsti	Čj – umělecké žánry MDV – 6b, e	
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky
<i>Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.</i>	- současnost a minulost v našem životě - regionální památky	Vv – výtvarné umění	Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.
<i>Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti s využitím regionálních specifik.</i>			Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti s využitím regionálních specifik.
<i>Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.</i>			Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.

Vzdělávací oblast: **Člověk a jeho svět**
 Vyučovací předmět: **Vlastivěda**
 Ročník: **5.**

Výstupy Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky Standards
Žák dle svých schopností:			Žák:
<i>Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR, Evropy a světa.</i>	Místo, kde žijeme <ul style="list-style-type: none"> - místní krajina - ČR - Evropa a svět - Mapy 	Čj – vlastní jména M – tabulky, grafy, diagramy EGS – 3a, b, c MKV – 4a, b, c	Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR, Evropy a světa.
<i>Žák vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.</i>		Aj – anglicky mluvící země Tv – olympijské hry, MS	Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.
<i>Zprostředkovává ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.</i>		Čj – vyjadřovací schopnosti Čj – zápis projektu OSV – 1Bc	Zprostředkovává ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.
Výstupy Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, projekty	Poznámky Standards
<i>Porovnávají způsoby života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích. Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).</i>		Př – rozmanitost přírody OSV – 1Aa, 1Ba, 1Bb	Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině,

			v obci (městě).
<i>Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.</i>	Lidé kolem nás - vlastnictví - kultura	M – desetinná čísla MKV – 4a	Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.
<i>Poukazuje v nejbližším okolí na změny a některé problémy a navrhuje možnosti zlepšení životního prostředí obce.</i>	- základní globální problémy	Př – ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody VDO – 2a EV – 5a, c, d	Poukazuje v nejbližším okolí na změny a některé problémy a navrhuje možnosti zlepšení životního prostředí obce.
<i>Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce našich předků na našem území v minulosti.</i>	Lidé a čas - orientace v čase a časový řád - současnost a minulost v našem životě	Aj – čas Vv – výtvarné umění	
<i>Objasňuje historické důvody pro vznik státních svátků a významných dnů.</i>			
<i>Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.</i>	- báje, pověsti, mýty	Čj – čtení MDV – 6e	Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek.